

Mt 25, 14-30: Palyginimas apie talentus

Ižanga	<p>¹⁴ „Bus taip, kaip atsitiko vienam žmogui, kuris, iškeldamas į svetimą šalį, pasišaukė tarnus ir pavedė jiems savo turta. Ὡσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, – Kaip juk žmogus iškeldamas pasišaukė savuosius vergus ir perdavė jiems, (kas_yra)¹ jo.</p>
	<p>¹ τὰ ὑπάρχοντα – nuosavybė, turtas.</p>
	<p>¹⁵ Vienam jis davė penkis talentus, kitam du, trečiam vieną – kiekvienam pagal jo gabumus – ir iškeliavo. καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἓν, ἐκάστω κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν. εὐθέως – Ir tam davė penkis talentus², tam gi du, tam gi vieną³, kiekvienam pagal savąją galią⁴, ir išvyko. Tuo_j_pat⁵</p> <p>² τάλαντον – „talentas“, hebr. kīkār, pagal savo pavadinimą esti apvalios svorio formos. Tai yra didelis svorio vienetas, dažnai minimas istorinėse knygoose, tačiau retai Penkiaknygėje (plg. Iš 25, 39; 37, 24; 38, 24-29). Talentas buvo piniginis vienetas ir svėrė 34,272 kg aukso ar sidabro. Mirus Aleksandrui Didžiajam, Egipto Ptolemėjai Palestinoje įvedė Fenikijos (Tyro) pinigų sistemą, kurioje didžiausias piniginis vienetas buvo „talentas“. Vieną talentą sudarė 60 minų arba 3000 šekelių, arba 6000 drachmų. ³ καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἓν – „ir vienam davė penkis talentus, kitam gi du, dar kitam gi vieną“... ⁴ ἐκάστω κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν – „kiekvienam pagal savo sugebėjimą“... ⁵ εὐθέως gali priklausyti ir sekančiai eilutei.</p>
Tarnų veikla	<p>¹⁶ Tas, kuris gavo penkis talentus, tuojau nuėjęs ėmė verstis ir pelnė kitus penkis. πορευθεὶς^a ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν ἠργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐκέρδησεν ἄλλα πέντε· – nuėjęs⁶, (tas) penkis talentus (kuris_paeimė), vertėsi jais ir pelnė kitus penkis.</p>
	<p>^a 15-16 {B} ἀπεδήμησεν εὐθέως πορευθεὶς Σ* B it^{b, g1} (arm) geo^{1, B} Origen^{lat} // ἀπεδήμησεν. εὐθέως δὲ πορευθεὶς Θ f¹ 205 700 I 253 I 1016^{1/2} it^{c, f, ff1, ff2, h, q, r1} vg^{mss} syr^{pal} cop^{sa, meg} eth^{(ro), ms} geo^A // ἀπεδήμησεν εὐθέως. πορευθεὶς δὲ Σ² A C D L W Δ f¹³ 28 33 157 180 565 579 597 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1342 1424 1505 (I 672 omit εὐθέως) Byz [E F G H Σ] Lect it^{aur, d, 1} vg syr^{p, h} eth^{pp, TH} slav Basil; Jerome</p>
	<p>⁶ Semitinis pleonazmas.</p>
	<p>¹⁷ Taip pat kuris gavo du talentus, pelnė kitus du. ὡσαύτως ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν ἄλλα δύο. – Taip_pat (tas_kuris) du, pelnė kitus du.</p>
	<p>¹⁸ O kuris buvo gavęs vieną, nuėjo, iškasė duobę ir paslėpė šeimininko pinigų. ὁ δὲ τὸ ἐν λαβὼν ἀπελθὼν ὄρυξεν γῆν καὶ ἔκρυψεν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. – Tas gi vieną (kuris_paeimė), nuėjęs iškasė žemę ir paslėpė sidabrą viešpaties jo.</p>

Šeimininko sugrįžimas ir tarnų apyskaita	Šeimininkas	<p>¹⁹ Praslinkus nemaža laiko, anų tarnų šeimininkas grįžo ir pradėjo daryti su jais apyskaitą. μετὰ δὲ πολὺν χρόνον ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει λόγον μετ' αὐτῶν. – Po gi (ilgo) laiko ateina viešpats vergų tų ir susumuoja skaičiavimą su jais.</p>
--	-------------	--

<p><i>Pirmasis tarnas</i></p>	<p>²⁰ Atėjo tas, kuris buvo gavęs penkis talentus; jis atnešė kitus penkis ir tarė: 'Šeimininke, davei man penkis talentus, štai aš pelniau kitus penkis'.</p> <p>καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων, Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα. – Ir prisiartinęs (tas) penkis talentus (kuris_praėmė), atnešė kitus penkis talentus sakydamas: Viešpatie, penkis talentus man perdavei, žiūrėk, kitus penkis talentus pelniau.</p> <p>²¹ Šeimininkas atsakė: 'Gerai, šaunusis ir ištikimasis tarne! Kadangi buvai ištikimas mažuose dalykuose, aš tau pavesiu didelius. Eikš į savo šeimininko džiaugsmą!'</p> <p>ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. – Pasakė jam viešpats jo: Gerai, verge gerasis ir ištikimasis⁷, mažuose buvai ištikimas, didelius tau paskirsiu. Įeik į džiaugsmą viešpaties tavo.</p> <p>⁷ Idioma: δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ – „verge sumanusis ir ištikimasis“...</p>
<p><i>Antrasis tarnas</i></p>	<p>²² Taip pat tas, kuris buvo gavęs du talentus, atėjęs pasakė: 'Šeimininke, davei man du talentus, štai aš pelniau kitus du'.</p> <p>προσελθὼν [δὲ] καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα εἶπεν, Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα. – Prisiartinęs [gi] ir (tas_kuris) du talentus, tarė: Viešpatie, du talentus man perdavei: žiūrėk, kitus du talentus pelniau.</p> <p>²³ Šeimininkas tarė: 'Gerai, šaunusis ir ištikimasis tarne! Kadangi buvai ištikimas mažuose dalykuose, aš tau pavesiu didelius. Eikš į savo šeimininko džiaugsmą!'</p> <p>ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. – Pasakė jam viešpats jo: Gerai, verge gerasis ir ištikimasis⁸, mažuose buvai ištikimas, didelius tau paskirsiu. Įeik į džiaugsmą viešpaties tavo.</p> <p>⁸ Žr. Mt 25, 21.</p>
<p><i>Trečiasis tarnas</i></p>	<p>²⁴ Prisiartinęs tasai, kuris buvo gavęs vieną talentą, sakė: 'Šeimininke, aš žinojau, kad tu – žmogus kietas: pjauni, kur nesėjai, renki, kur nebarstei.</p> <p>προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἐν τάλαντον εἰληφὼς εἶπεν, Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας, – Prisiartinęs [gi] ir (tas_kuris) vieną talentą (buvo)_praėmęs, tarė: Viešpatie, pažinau tave, kad kietas esi žmogus, pjaunas, kur ne sėjai, ir renkas, iš_kur ne barstei.</p> <p>²⁵ Pabijojęs nuėjau ir paslėpiau tavo talentą žemėje. Še, imkis, kas tavo'.</p> <p>καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. – Ir pabijojęs nuėjęs⁹ paslėpiau talentą tavo žemėje. Žiūrėk, turi (kas) tavo.</p> <p>⁹ <i>Participium graphicum</i> – semitinis dalyvio linksniavimas naudojant jį prieveiksmiškai. Tai tam tikras aprašomasis akivaizdus įžanginis etapas arba reiškinytis lydintis išreiškiantį veiksmą dėka pagrindinio veiksmožodžio, kuris yra dažnas hebrajų kalboje, o graikų kalboje beveik niekada nėra naudojamas.</p>

	<p>²⁶ Šeimnininkas jam atsakė: 'Blogasis tarne, tinginy! Tu žinojai, kad aš pjaunu, kur nesėjau, renku, kur nebarsčiau.</p> <p>ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ἦδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα; – Atsakydamas gi viešpats jo tarė jam: Blogasis vergė ir tingusis, žinojai, kad pjaunu, kur ne sėjau, ir renku, iš kur ne barsčiau.</p>
	<p>²⁷ Taigi tau reikėjo leisti mano pinigų į apyvartą, ir sugrįžęs aš būčiau gavęs juos su palūkanomis.</p> <p>ἔδει σε οὖν βαλεῖν τὰ ἀργύρια μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. – Reikėjo tau taigi pavesti¹⁰ sidabrinis mano pinigų keitėjams ir atėjęs aš susigražinčiau mano su palūkanomis.</p>
	<p>¹⁰ <i>Accusativus cum infinitivo</i> konstrukcija ἔδει σε οὖν βαλεῖν, kurią galima versti: „taigi reikėjo, kad tu pavestum...“</p>
	<p>²⁸ Todėl atimkite iš jo talentą ir atiduokite tam, kuris turi dešimt talentų.</p> <p>ἄρατε οὖν ἀπ’ αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. – Atimkite taigi iš jo talentą ir atiduokite turinčiam dešimt talentų.</p>

Paskutinės kalbos	<p>²⁹ Kiekvienam, kas turi, bus duota, ir jis turės su pertekliumi, o iš neturinčio bus atimta ir tai, ką jis turi.</p> <p>τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, τοῦ δὲ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ’ αὐτοῦ. – Juk turinčiam kiekvienam bus duota ir bus viršijama. O ne turinčiam¹¹ ir ką turi bus atimama iš jo¹².</p>
	<p>¹¹ <i>Semitinio anakoluto</i> konstrukcija (t. y. stilistinė figūra, kai pažeidžiamos žodžių ryšio gramatinės normos sakinyje).</p>
	<p>¹² Semitinis pleonazmas.</p>
	<p>³⁰ Šitą netikusį tarną išmeskite į tamsybes. Ten bus verksmas ir dantų griežimas“.</p> <p>καὶ τὸν ἀρρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. – Ir nenaudingą vergą išmeskite į tamsybę tolimesnę¹³. Ten bus verksmas ir griežimas dantų.</p> <p>¹³ ἐξώτερος – būdvardžio aukštesnysis laipsnis (<i>comparativus</i>), turintis pirminę formą ἔξω (lauke, išorėje; laukan; toli; išskyrus). τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον tai yra idiomą, pažodžiui būtų esantys už tamsos ribų. Tai vieta ar regionas, kuris kartu yra ir tamsus, ir nutolęs ar atsiskyręs ir tarnauja kaip blogio dvasių ar velnio buveinė. Jo reikšmės: „labiau išorinis, nutolęs, tolimesnis; kraštutinis, galas, kraštas“. Klasikinėje graikų kalboje ir NT <i>koine</i> dialekte būdvardis aukštesniajame laipsnyje (<i>comparativus</i>) ἐξώτερος dažnai yra verčiamas būdvardžio aukščiausiuoju laipsniu (<i>superlativus</i>): „toliausias, tolimiausias“.</p>